

Sláttumenn. Nokkrar sögur
af slyngum "fjáraflamönnum".

24

9 blöð

Gláttunum

Embættismáður einn í Reykjavík var að byrja: húsbyggingu fyrir sjálfan sig og hafði ekki neigilegt fé fyrir hendu, en þó stæði vonlaus um að fjárfæðingurinn myndi lána hann. Einu góðan veðurdag hittir hann kaupmann nokkur, vel ríkan en sem aldrei hafði heyrt um að lánað hefði einu eyni nokkrunu mánu. Kaupmannur segir: "Hú, þér erud byrjadur í að byggja. Ójó, segir emb. m. Það er nú svo, en ég er hraddur um að sú bygging komist ekki laust vegna þrengingalæysis. Ó-ja-ja segir kaupmannur. Varla held ég að þér þurfið að klúða þér, emb. m. með svo góðum lánnum sem þér hafið og þar að auki fálsvæðingunni og einu og allri vilti með til skilnaðar. Þyorkenni einum að lána yður. Hú, stakki það segir emb. m. Húndud þér þó vilja lána mér það sem mig varður til þess að gelta byggt, en það eru 20 þús. kr.? Já, ég vil ekki þenja neis. Emb. m. vandhissa og segir nokkrun stuttaraloga: Já, en það er skilríki við ykkur eiganði þessa privatmanns, þið erud svoðdan skráðar. Ekki ég, segir kaupmannur. Hvaða vottki tók þú bankanna? 8% og 8 1/2% heyrir ég sagt af þessum framlengingum er að roða. Já ekki mundi ég taka svo háa vottki segir kaupmannur. Þó ég lánaði yður. Hú, segir emb. m. hvaða vottki mundu þér þá taka. Ekki tók ég meira en 6% með 1. veldi í húsinn, svo að stórn og velbyggu og vörðunni einu og ég heyrir sagt að þér stíð að byggja. Soo samdu þér munulega um stíkt lán og var það fastindlunum bundid. Þeir hittust oft á þessum 4 mánu. Sem bygging stóð yfir en á henni lokinni átti lánið að hefjast og stóðust var lánveitingin fastindlunum bundin. Emb. m. tók kaupmannur að gjöra upphefing á skuldabréfi milli þeirra. Þegar upphefingin kom stóð allt einu og stafur í bót: Lánið 20000 kr. 6% og 1. veldi í húsinn. En í bréfinu stóð meðal annars: "... og endur greiddist lánið í eustnum þundnum sterlingum reiknað yfir þessum stíktum - þessum sem einu sterl. t. hafa verið lögð reikningur í bankannum hér með en lánið stóð". Emb. m. hatti við lánloðunna, en af hvaða orðum? Þegar nokkrun genta sís grein fyrir hvers vegna hann hatti við að taka lánið fyrir þá einu stóð að þessu átti að standa í skuldabréfinu? Geti þeir sem vilja!

Ráðningin er þessi: Land er veitt til 5 ára með 6 mána. uppsagnarfrétti
í hvora hlið. Ad færum árum líður er 1 sterl. lottad niður í 14 kr.
Jó vill euk. m. borga, en getur ekki vagna uppsagnarfréttisins. Ad 6 mána. líður
er 1 sterl. Niður uppi 28 kr. — 20000 þús kr. verda þá vöðvar lántaka.
andauum 40000 kr.

Ein af helstu "Státtunomnum" landins Kona í
Landbanknum 1910 með 2000 króna vaxil, sem hann
hefur átt ad selja. ~~Þessi~~ Státtunomur einu í bank-
num sóla við vaxlinum og virtist hann nöfnu í
hannu með 500 líru rit hind ad hann fela þessu
num ad vaxlinu voru falsadur; hann fer þess með
vaxlinu til bankastj. Þjórn Kristjánssonar og
beindir hann í ad hverju leyti hann fela vax-
linu atþyggverdur. Þj. kr. skoðar vaxlinu í
Kirk og King og segir lokt við afgreiðum
(niðj reyringsleja): "Hóad kemur yður það við hoot
vaxlinu er falsadur eta eldi. Þess atþygg ad sjá
ad það eru 500 góð nöfn í vaxlinu ad við kaup-
num hann atþyggverdur laust."

Áglega Neri ungar móður til prestvins og bat hann á skrifu uppi
200 Kr. vixil fyrir sig, því móðir sín, sem hann vori einu fyrir
vinnu hjó, legi niðr veit á spítalunum. sjálfur hefdi hann euga
vinnu og stóðst á hunda. Ástundit var átakalega hörmulegt.
Presturinn sagdist skyldi skrifu á vixilinn, ef móðurin fengi
ein hvern gáðan. Forsetningsmanni" til að skrifu á vixilinn með
ser. So skrifadi presturinn á vixilinn og forsetningurinn með hann
til pers að fjá. Forsetningsmanninn" á hann líka. Seðar um daginn
sér presturinn út um gleyggann hjó sér, hvar móðurin gengur
heim á heisi eins hins þekktara og ríðast Kaupsmannsins
hér í bænum og segir prestur þá við sjálfan sig. Já, já, það
er ekki mikið hotta á ferðum með mig. So og skrifadi á vixilinn
ef hann forsetningurinn til að skrifu á hann líka. Nokkrun
daginn síðar kemur presturinn í bankan og spyr, hvort hann sé
skili á 200 Kr. vixli fyrir þessum manni. "Já" var svarit. Og hver
er á honum mynd mér," segir prestur. "Erginn" var svarit, "því
hann N. N. Kaupsman er á áðanum 200 Kr. vixli fyrir þessum
þessum manni og hann hefur veitð Keyptur same daginn og vixilinn
sem þér ernd í. Af þessum sé prestur hve, "Óþelt" honum var
á hafa skrifad á vixilinn áttu en Forsetningsmanninn var
þengit. Vixlarnir voru báðir afsagdir á sínum tíma. Móður átti
euga móður og eugin fyrir á sjó, ennema þessir hálsnefja sem
hann lét strax samman við og hafa þau ekki skilið síðan.

Ungur bóndi, sem býr upp í Mvofells sveit, hafði „slegið“ nokkra
af embættismönnum Reykjavíkur um upp í skripti nokkura
þega þúsunda í vixlam og lét ávallt afsöggja vixlana
aðrei neitt af þeim, kvortu vexti né afsagnar kosningu
þá meira. Einum af þessum bójarim sendi hövrum þess
vixil eyðublað til áskrefjar og þann lengingar og skrefja
þessum bréf um eit þannig hljótaði:

„Ég verð at lifja yður að afsaka, Jón minn, at ég verð at
fara þann í þetta vit yður, því ég er eldri svo afsamþingum
at ég geta boizt vixlam upp, svoa alla í einu“

Mykja kom ungur maður til sama prests og lét hann at lánma
sinn nokkra þega þús. Presturinn sagðist ekki geta lánma þess
ingana, en til þess at láta þessum eldri fara seynandi, gef þess
mótu hans ávísun í sjálfan sig fyrir upphæðinni og þessum
met þess. Daginn eftir kom annar þessum met ávísunni og þessum
eiga at hefja upphæðina, því þessum bráðleggi í þessum.
Prestur segir: Þat þess vel til, ég á erindi ut í þessum í þessum
og þá skal þess afhenda þessum. þessum sjálfur. So þessum
þess met þess. Þessum þessum síðar þessum svo fyrir þessum
þess þessum og segir: „Hérna er ávísunin sem þess gafst þessum
minni í góð. Þessum þessum þessum annar eldri og þessum
niðri met. Ég þessum yður fyrir gáðan greiða og myndi þessum
og verð þessum niðri.“

Þessum niðri!

Slátturinn

Únglingsmaður einn kem til eins af helstu útgjörðasmanna
lejarins, sem einnig hafði falvert leiðir, og spurði hann hvort
hann vildi ekki kaupa á sér ágætt hest- og skúla-ley, sem
hann sagðist efla að heyrja um uppi í Kjalarnesi þá um
sumarið. Únglingsmaðurinn lét þessu boði leggjast á hendu. En
til þess að unglingsmaðurinn gæti sýnt í svoona dýrt og stórt
fyrirteki, þurfti hann að fá ábyrgð, útgjörðasmannurinn fyrir
3000 Kr. vísli og sendu þeir um það og þjuggu út vísilinn, sem
síðan var seldur í öðrum hövum bankanna. Þis leit og leit
langt fram á slátt og ekkert frétti útgjörðasmannsins um ley-
skapinn. Hann hittir svo þellinn og kvæðir vera farinn á vestrar
eftir heyrir. Þellurinn segir, „Ja, það fór mér ves en ég ekkert
fél með þetta ley. Og á á vísu mikil ley úti uppi í Kjalarnesi,
en það skendist svo af spurki, að ég get ekki boðið það neinum
manni, sýgt yður, en ég á égaltis löngu á tíni herna fyrir minn
kann og hann ekkert í að bjóða yður strax sem hún vör þess,
má er að byrja byrja þess og þess megin láta saka þótt ma
eftir svo sem 3 daga, og þessurinn skendur svo þess.“ Þellurinn
vísar í stöðum og sagði únglingsmanninum að senda þessinn
eftir þessum, þessur hann heldi á hvern vör þess. Á fjórða degi
sendi únglingsmaðurinn eftir þessum og flutti hann í hlotu
sína. Þessur eftir kemur til hans maður nokkur og segir: „Þessur
það varit, að þessur min sé þessurinn minn í hlotu þess yður? Úng-
lingsmaðurinn heldur að það geti varla átt sér stöð. Adhvarinn maður
verður þessurinn megi og segir, „Ef þessur ekki flutti þessur tafarlaust
aftur inn í hlotu til minn, þessur er yður fyrir grip dæld í þessur
og skulur þessur þó sjá hvar þessur er að þessur.“ Únglingsmaður-
inn flutti hvert stöð. ef þessurinn minn í hlotu þessurinn og þessurinn
3000 Króna vísilinn, á þessur að hafa þessurinn einn eyri uppi í
hann þessurinn „slátturinn slátturinn“, þann dag í dag.

Skömmu eftir það, að Sr. Bj. J.
varð prestur í Reykjavík, kom
til hans migra modur og þóð
hann lána sér nokkra lugi
Kína. „Reyndar hefdi ég,
sagði þútturinn, „fránu að
að fara til hans so Jóhann
og bjóga hann um þetta. Fór
hann skúrdi mig“ Sr. Bj.
lánaði honnu þennigana. Síð-
an, sama daginn, hittu þó þeir
prestarnir og minnst Sr.
Bjarni í þetta við starfs-
bróður sinn, en hann gaf
þó sagt honnu sömu sögu:
Þútturinn hafði líka komið
til Sr. Jóh. og fengið lánað
hjá honnu sömu upphóð, en
þar hafði þútturinn láfið
þess gæti að hann skildi að
láta Sr. Bj. gjóta sag, en

Staðlum sum.

Filtur nokkur kom til prests síns í Reykjavelli og segir:
"Viltu þér mið elsti vera svo vel að lána mér 50kr. í fargjöld
vestur í Ólafsvellu. Svavarinn" fer vestur annað kvöld og er
þarf endilega að fara með honum, því er félak strængileg þátt fó
móður minni á Kona og fuma sig, því hún liggur fyrir dauða-
nu og sártaugar til að sjá mig áður en hún deyri." Presturinn
spyr um nafn móður þess og heimilisfang og leygti þessu vel
úr öllum gæmingum prestsins. Þó segir prestur: Þér skalt
Kona hringja henni til mín eftur kl. 10 í fyrri málið og selja
þringana, en ég ætla að hringja nýja kunningja minn í Ólafsv-
elli og biðja hann að greiðslu eftir því hvernig móður þú
litar" Þessum fó og hefur prestur elsti séð hann síðan,
enda átti þessum engu móður í lífi hvorki í Ólafsvelli né
annars staðar. Hún var dauð fyrir 8 árum og átti alla efi
sina heimur hær í Reykjavelli.

stat
"Glæfumeini".

Englings-piltur nokkur heimsótti: 700 vel efuðaða menn A. og B. sama daginn og spurði þó hvor þeir vildu gera svo vel að hjálpa sér í einni og miklum kröggum sem hann vori í: Þóðir sín tógi sárveit uppi sveit og þessu náundýntaga að komast til Þessjavíkur til uppskrudar í spítala, en til þess að hafa ferð hennar og svo spítala vistina þessu hann á 500 krónum að halda. Sjálfur kvóðt hann vera sjónaður og ölla í seldveidar einhveru næstu daga, þegar hann vori búið að hafa máður síni á spítalann og myndir tóknið hennar. Á meðan soona stóð góti hann andvitad ekkil jarid neitt og vori ekkil búið að tráða sig í neinu álvæðinu. Stáð, en hann góti valid nu skýs og kaup, þeir margir hefdu faldad sig. Hann kvóð sér myndi veitað lætt að borga þessa skuld eftir 3 mánuði, en hann komi aftur (regndar kvóðt hann nú ekkil verda svo langi í burtu). Þú vori bóin sín til þeirra, að þeir vildu "skreif. uppi" 500 kr. víxil, sem hann svo góti selt í öðrum hvorum bankanum. A. og B. voru vísunhendur fyrir hjálpssemi og gætt þeim nið og til rifja ástæður þiltsins. Þeir hófudu að verda vid bóin hans, hvorum sig. Þiltsinum fór og kvóðt þessu að ná í "eydublad" og ^{sað dín} kvóðt svo herra á morgun. Þaginn eftir heimsótti hann A. með eydubladid vel útfyllt og skreifadi st. myndir þad, sem útgjafadi. Þiltsinum þakkaði og gætt hableidis til B. Hann skreifadi einni myndir, sem útgjafadi, og þakkaði þiltsinum herra vel fyrir og fór. Þessu mánuðinu seinna. Lengu þeir sína til kynninguna hvor, A. og B., annar í Landbankanum, hinn í F. Landbankanum, að 500 kr. víxil hefði verid afsagdur í nafni þeirra, sem útgjafudu, hvorum sig. Vid návani eftirgt enstann komi í ljós, en þiltsinum hefði jarid til Ameríku fyrir Lögnum 3 mánuðum, að hann átti enga máður í lífi, ^{þaða, engu.} heldur ~~þessu~~ öth-ingja hér í bómum. Síðan þetta bar vid, en nú nokkur ár lidinn og hefur aldrei til þiltsins spurgt síðan.